

16. BÖLÜM

COVID-19 VE BARIŞ GAZETECİLİĞİ

Metin ERSOY¹

GİRİŞ

Koronavirüs (COVID-19) tüm dünyayı etkisi altına alan bir sağlık problemi olarak 2019 sonlarında Çin’de yayılmaya başladığında birçok ülke hükümeti tarafından ciddiye alınmamıştır. Ancak bu yeni tip virüsün bir pandemi (dünya çapında salgın) haline dönüşmesi çok uzun sürmemiştir. Bu çalışmada; salgın haline dönüşen koronavirüs hastalığının gazeteciler tarafından nasıl ele alındığı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkiye basını üzerinden anlaşılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca gazetecilerin bu tür kriz dönemlerinde kullandıkları haber çerçeveleri ve dilleri de ele alınarak, barış gazeteciliği üzerinden bazı etik ilkeler çözüm önerisi olarak ortaya konulmaktadır.

Koronavirüs sürecini bir kriz dönemi olarak niteleyecek olursak, bu süreçte medyanın oynadığı rol birçok çalışmada ortaya konulmuştur. Bu çalışma, medya-daki önemli bir boşluğu doldurma gayesindedir. Sadece durum tespiti yapmaktan öte, koronavirüsün bir salgına dönüşerek kriz yarattığı bir dönemde gazetecilerin barış gazeteciliği ilkelerini kullanarak toplum sağlığını nasıl koruyabileceği de tartışılması gereken bir noktadır. Dolayısıyla çalışmada barış gazeteciliği etik ilkeleri koronavirüs üzerinden tartışılarak, gazetecilere yardımcı olacak bir haber üretim süreci ortaya çıkarılmıştır.

Kriz dönemlerinde gazetecilik yapmak, normal koşullara göre daha fazla dikkat ve özen gerektirmektedir. Çaplı ve Taş’ın (2009, s. 239) “Kriz Haberciliği” isimli

¹ Doç. Dr., Doğu Akdeniz Üniversitesi, Yeni Medya ve Gazetecilik Bölümü, metin.ersoy@emu.edu.tr

anlayışı ile kamuoyunun daha fazla güveni ve desteği ile basın sektörünün güçlenerek ayakta kalması sağlanabilir. Genel geçer basında gördüğümüz haber değerleri ve haberi sunuş biçimleri devam ettiği sürece, bahsettiğimiz kamuoyu güveni ve desteği günden güne azalacaktır. Gazetecilerin daha sağlıklı bir habercilik için barış gazeteciliği etik ilkelerini bir an önce öğrenerek uygulamaya geçirmeleri gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Arsan, D. E. (2003). Çatışma ve savaş dönemlerinde gazetecilik. S. Alankuş (Ed.), *Gazetecilik ve habercilik, habercinin el kitabı dizisi* içinde (ss. 107-124). İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.
- Berger, A. (1991). *Bir terör aygıtı olarak televizyon; enformasyon devrimi efsanesi*. Y. Kaplan (der). İstanbul: Rey Yayınları.
- Blösi, B. (2004). Peace journalism and the news production process. *Conflict and Communication Online*, 3(1/2), 1-12.
- Çaplı, B., & Taş, O. (2009). Kriz haberciliği. B. Çaplı & H. Tuncel (Ed.), *Televizyon haberciliğinde etik* içinde (ss. 237-250). Ankara: Fersa Matbaacılık.
- Ersoy, M. (2006). Obstacles to peace journalism in North Cyprus. *Global Media Journal: Mediterranean Edition*, 1(2), 68-75.
- Ersoy, M. (2017). Implementing peace journalism in the media, *Peace Review*, 29(4), 458-466. <https://doi.org/10.1080/10402659.2017.1381514>.
- Ersoy, M., & Miller, M. L. (2020). Peace journalism strategy for creating a public value sphere. *International Peacekeeping*, 27(3), 395-416.
- Galtung, J. (1998). High road, low road charting the course for peace journalism. *Track Two Publications*, 7(4), 95-102.
- Galtung, J., & Ruge, M. (1965). The structure of foreign news: The presentation of the Congo, Cuba and Cyprus crises in four Norwegian newspapers. *Journal of International Peace Research*, 1, 64-91.
- Galtung, J., & Vincent, R. C. (1992). *Global glasnost: Toward a new world and communication order?* New Jersey: Hampton Press.
- İrvan, S. (2006). Peace journalism as a normative theory: Premises and obstacles, *Global Media Journal: Mediterranean Edition*, 1(2), 34-39.
- İrvan, S. (2011). Barış gazeteciliği iyi gazeteciliktir. Yenidüzen Gazetesi, <http://www.yeniduzen.com/baris-gazeteciligi-iyi-gazeteciliktir-31436h.htm>, Erişim Tarihi: 4 Nisan 2021.
- Lynch, J., & McGoldrick, A. (2005). *Peace journalism*. Gloucestershire: Hawthorn Press.
- Mowlana, H. (1986). *Global information and world communication: New frontiers in international relations*. London: Sage.
- Peleg, S. (2007). In defense of peace journalism: A rejoinder. *Conflict & Communication Online*, 6(2), 1-9.
- Shinar, D. (2007). Democracy, development, peace and communication: An overview of their roles and interaction. *Global Media Journal: Mediterranean Edition*, 2(1), 56.
- Tehrani, M. (2002). Peace journalism: Negotiating global media ethics. *The Harvard International Journal of Press/Politics*, 7 (2), 58-83. <https://doi.org/10.1177/108118002129172557>.